

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Proxectos 3	Código	630G01011	
Titulación	Grao en Arquitectura			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Proxectos Arquitectónicos e Urbanismo			
Coordinación	Lopez Bahut, Maria Emma	Correo electrónico	emma.lopez.bahut@udc.es	
Profesorado	Casabella López, Juan José Di Felice Vázquez, Mario Francisco Iglesia Perez, Manuel de la Lopez Bahut, Maria Emma Muñoz Fontenla, Luis W Pedros Fernandez, Oscar Santos Zas, Gabriel Arturo Seara Morales, Santiago	Correo electrónico	juan.casabella.lopez@udc.es m.difelice@udc.es m.iglesia1@udc.es emma.lopez.bahut@udc.es l.w.munoz.fontenla@udc.es oscar.pedros@udc.es gabriel.santos.zas@udc.es s.seara@udc.es	
Web				
Descrición xeral	<p>En Proxectos 3 se elixe un ámbito xeográfico do territorio galego para o emprazamento e desenvolvemento dos exercicios, en función do interese paisaxístico, cultural e patrimonial do lugar e da pertinencia e adecuación do mesmo cos obxetivosdocentes da materia.</p> <p>Os traballos do cuatrimestre, emprazados nun mesmo ámbito xeográfico, se ordenan por fases sucesivas e relacionadas entre si.</p> <p>Un obxectivo primordial da materia é ensinar ó alumno a proxectar a partir do medio físico natural/rural, para o cual terá que desenvolver habilidades e e estratexias específicas.</p> <p>A metodoloxía se basa en "aprender facendo" nun lugar concreto. Os temas dos dous exercicios cuatrimestrais serán de dificultade crecente. Se trata de fomentar unha progresión na aprendizaxe, coa que o propio alumno se senta estimulado.</p> <p>O concepto do espazo arquitectónico, a súa expresión formal e a relación co medio físico deben conformar unha parte esencial dos coñecementos adquiridos.</p>			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	PROXECTO BÁSICO ARQUITECTÓNICO E URBANO: aptitude ou capacidade para aplicar os principios básicos formais, funcionais e técnicos á concepción e deseño de edificios e de conxuntos urbanos, definindo as súas características xerais e as prestacións que se acadan.
A4	PROGRAMACIÓN FUNCIONAL: aptitude ou capacidade para elaborar programas de edificios, considerando os requisitos de clientes e usuarios, analizando os precedentes e as condicións de localización aplicando estándares e establecendo dimensións e relacións de espazos e equipos.
A5	INTERVENCIÓN NO PATRIMONIO EDIFICADO: aptitude ou capacidade para intervenir nos edificios de valor histórico, coordinar estudos históricos e arqueolóxicos sobre eles, elaborar os seus plans directores de conservación e redactar e executar os proxectos de restauración e rehabilitación.

A7	SUPRESIÓN DE BARREIRAS: aptitude ou capacidade para deseñar e executar edificios e espazos urbanos aptos para as persoas con diferentes capacidades físicas ou para adaptar con este fin os xa existentes.
A9	CRÍTICA ARQUITECTÓNICA: aptitude ou capacidade para analizar morfolóxica e tipoloxicamente a arquitectura e a cidade e para explicar os precedentes formais e programáticos das solucións proxectuais.
A10	REPRESENTACIÓN ESPACIAL: aptitude ou capacidade para aplicar, tanto manual como informaticamente, os sistemas de representación gráfica, dominando os procedementos de proxección e corte, os aspectos cuantitativos e selectivos da escala e a relación entre o plano e a profundidade.
A13	IDEACIÓN GRÁFICA: aptitude ou capacidade para concibir e representar graficamente a figura, a cor, a textura e a luminosidade dos obxectos e dominar a proporción e as técnicas de debuxo, incluídas as informáticas.
A16	PROTECCIÓN DO PATRIMONIO EDIFICADO: aptitude ou capacidade para realizar tarefas de catalogación monumental, definir medidas de protección de edificios e conxuntos históricos e redactar plans de delimitación e conservación destes últimos.
A19	ADECUACIÓN MEDIOAMBIENTAL: aptitude ou capacidade para realizar estudos medioambientais e paisaxísticos, e definir medidas de protección fronte ao impacto ambiental.
A20	PROXECTO DE ESPAZOS LIBRES: aptitude ou capacidade para redactar e executar trazados urbanos e proxectos de urbanización e de xardinería, así como os de obra civil e complementaria asociada a eles.
A37	ANÁLISE DE FORMAS: comprensión ou coñecemento das leis da percepción visual e da proporción, as teorías da forma e da imaxe, as teorías estéticas da cor e os procedementos de estudo fenomenolóxico e analítico das formas arquitectónicas e urbanas.
A38	SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN: comprensión ou coñecemento dos sistemas de representación espacial e a súa relación cos procedementos de ideación gráfica e de expresión visual das distintas fases do deseño arquitectónico e urbanístico.
A40	XEOMETRÍA: comprensión ou coñecemento da xeometría métrica e proxectiva como fundamentos do trazado, deseño e composición arquitectónicos da comprensión dos sistemas de representación espacial.
A42	TEORÍA XERAL DA ARQUITECTURA: comprensión ou coñecemento das teorías da arquitectura pasadas e presentes, especialmente as relativas á interdependencia de formas, usos e técnicas, á estrutura formal, ao estudo dos tipos e aos métodos de composición de edificios e espazos abertos.
A43	HISTORIA XERAL DA ARQUITECTURA: comprensión ou coñecemento da historia xeral da arquitectura, tanto en si mesma como na súa relación coas artes, as técnicas, as ciencias humanas, a historia do pensamento e os fenómenos urbanos.
A45	BASES DA ARQUITECTURA NATIVA: comprensión ou coñecemento das tradicións arquitectónicas, urbanísticas e paisaxísticas de carácter nacional, local e vernáculo e dos seus fundamentos técnicos, climáticos, económicos, sociais e ideolóxicos.
A47	ECOLOXÍA E SOSTENIBILIDADE: comprensión ou coñecemento da responsabilidade do arquitecto respecto aos principios básicos de ecoloxía, de sustentabilidade e de conservación dos recursos e do medio ambiente na edificación, o urbanismo e a paisaxe.
A48	SOCIOLOXÍA E HISTORIA URBANAS: comprensión ou coñecemento das relacións entre o medio físico e o medio social e as bases da teoría e a historia dos asentamentos humanos, da socioloxía, da economía urbana e da estadística como fundamentos dos estudos territoriais e urbanísticos.
A52	MÉTODOS URBANÍSTICOS: comprensión ou coñecemento dos fundamentos metodolóxicos do planeamento urbano a diferentes escalas e da ordenación territorial e metropolitana, na súa relación co deseño urbano e edificatorio.
B1	Aprender a aprender.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Traballar de forma colaborativa.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B7	Comunicarse de maneira efectiva nun entorno de traballo.
B8	Visión espacial.
B9	Creatividade.
B10	Sensibilidade estética.
B11	Capacidade de análise e síntese.
B12	Toma de decisións.
B13	Imaxinación.
B14	Habilidade gráfica xeral.
B15	Capacidade de organización e planificación.

B16	Motivación pola calidade.
B17	Cultura histórica.
B18	Razoamento crítico.
B19	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar.
B20	Sensibilidade cara a temas medioambientais.
B22	Traballo en colaboración con responsabilidades compartidas.
B23	Capacidade de xestión da información.

Resultados da aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título	
Desarrollar las capacidades perceptivas para aprehender las relaciones complejas que se dan en un lugar fomentando la observación y la experimentación in situ, tomando como uno de los puntos de partida del desarrollo proyectual la relación con los elementos preexistentes en el ámbito de actuación	A1	B1
	A4	B2
	A5	B3
	A7	B4
	A9	B5
	A10	B6
	A13	B7
	A16	B8
	A19	B9
	A20	B10
	A37	B11
	A38	B12
	A40	B13
	A42	B14
	A43	B15
A45	B16	
A47	B17	
A48	B18	
A52	B19	
	B20	
	B22	
	B23	
Capacidad para conceptualizar sistemas organizativos a partir de procesos de búsqueda para desvelar las estructuras de nuestro entorno y facilitar la adaptabilidad del objeto proyectado al medio.	A1	B8
	A4	B9
	A5	B10
	A9	B11
	A10	B12
	A13	B13
	A16	B14
	A37	B15
	A38	B16
	A40	B17
	A42	B18
	A43	B19
	A45	B20
A47		
A48		

Capacidad para acometer pequeños proyectos arquitectónicos de carácter académico, en los que se ven reflejados, de forma sintética, programas, emplazamientos y contextos de la realidad cotidiana	A1 A4 A5 A9 A10 A13 A16 A37 A38 A40 A42 A43 A45 A47 A48	B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B19 B20	
Capacidad para desarrollar el proyecto en torno a su lógica funcional, programática y espacial.	A1 A4 A5 A9 A10 A13 A16 A37 A38 A40 A42 A43 A45 A47 A48	B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B19 B20	
Capacidad para adoptar las primeras decisiones sobre aspectos materiales y constructivos del proyecto	A1 A4 A5 A9 A10 A13 A16 A37 A38 A40 A42 A43 A45 A47 A48	B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B18 B19 B20	

<p>Capacidade para relacionar las medidas antropométricas con las dimensiones del espacio y de los objetos.</p>	<p>A1 A4 A5 A9 A10 A13 A16 A37 A38 A40 A42 A43 A45 A47 A48</p>	<p>B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B19 B20</p>	
<p>Desarrollar las capacidades perceptivas para aprehender las relaciones complejas que se dan en un lugar fomentando la observación y la experimentación in situ, tomando como uno de los puntos de partida del desarrollo proyectual la relación con los elementos preexistentes en el ámbito de actuación</p>	<p>A1 A4 A5 A9 A10 A13 A16 A37 A38 A40 A42 A43 A45 A47 A48</p>	<p>B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B19 B20</p>	

Contidos	
Temas	Subtemas
<p>1_COMPRENDER/COÑECER UN LUGAR DE GALICIA Entende-lo territorio contextualmente como un soporte complexo de realidades naturais e antropolóxicas.</p>	<p>1.1. Coñecemento presencial do lugar designado. -Identidade do lugar.</p> <p>1.2. Análise do espazo dende diferentes perspectivas: xeográfica, paisaxística, cultural e histórica. -Recursos e métodos.</p> <p>1.3. Síntese persoal do lugar.</p>
<p>2_APREHENDER UN LUGAR. Relacións entre o lugar e a arquitectura. Ámbito natural Medio natural/unidade de paisaxe Medio natural/ medio artificial do núcleo rural</p>	<p>2.1. As preexistencias.</p> <p>2.2. A escala como recurso -Noción de escala do medio natural.</p> <p>2.3. Espazo comunitario e espazo privado -Categorías espaciais.</p>

<p>3_ PROXECTAR O LUGAR</p> <p>A ocupación e vivencia dun espazo de carácter natural-rural .</p>	<p>3.1. Obxectivos</p> <ul style="list-style-type: none"> -Desenrolo de elementos propios del ámbito natural-rural -Condicionantes de relación: preexistencias naturais/artificiais, paisaxe, estruturas do lugar (topografía, clima, escala, materialidade-tectónica, viarios, etc.) <p>3.2. Espazo arquitectónico exterior-interior</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tramas, texturas, límites, proporcións, ritmos, formas, escala, percepción háptica, luz. <p>3.3.Cometidos</p> <ul style="list-style-type: none"> -O espazo como medio social -O espazo como medio funcional
<p>4_ PROCESOS</p> <p>Desenrolo dun sistema de ferramentas para o proxecto arquitectónico.</p>	<p>4.1. Elaboración do proxecto a través de bosquejos, esquemas, planos, maquetas.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ideación como articulación. -Formalización como concreción.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Obradoiro	A45 A43 A42 A40 A38 A37 A20 A19 A18 A16 A13 A10 A9 A7 A5 A4 A1 A47 A48 A52 B13 B12 B11 B10 B9 B8 B7 B6 B5 B4 B3 B2 B1 B14 B15 B16 B17 B18 B19 B20 B22 B23	53	79.5	132.5
Portafolios do alumno	A1 A9 A10 A13 A37 A38 A42 A43 A45 A48 B8 B9 B11 B12 B13 B14 B16 B18	3	4.5	7.5
Proba obxectiva	A1 A4 A10 A13 A38 A48 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14	4	0	4
Atención personalizada		6	0	6
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición

Obradoiro	<p>O Obradoiro é a modalidade formativa básica da asignatura Proxectos 3. Está orientado á aplicación de aprendizaxes nos que se poden combinar diversas metodoloxías (prácticas individuais e/o en grupo, exposición dos traballos e prácticas realizadas, debates y comentarios, así como docencia individualizada).</p> <p>A través do Obradoiro, o alumno desenvolverá os proxectos propostos, co apoio e supervisión do profesorado. O Obradoiro vai desenvolver en pequenos grupos de alumnos.</p> <p>Realizaranse exposicións orais complementarias para introducir os temas teóricos correspondentes a cada fase do exercicio en curso, que permitirán ao alumno enfrontarse coa materia y desenvolver os traballos e prácticas do Obradoiro.</p>
Portafolios do alumno	Constitúe a recopilación de datos que o alumno vai elaborando a partir das sesións teóricas e as reflexións persoais relativas ao proxecto arquitectónico: datos gráficos, imaxes, debuxos, referencias bibliográficas e apuntes vinculados aos lugares de traballo e ao desenvolvemento de cada un dos exercicios propostos.
Proba obxectiva	Desenvolvemento, en segunda oportunidade, na aula, dunha práctica que demostre de forma sintética as habilidades e competencias adquiridas polo alumno arredor dos temas e lugares tratados no desenvolvemento dos exercicios do curso.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Portafolios do alumno Proba obxectiva Obradoiro	<p>O profesor responsable do Obradoiro simultaneará o seguimento colectivo do grupo co de cada alumno, garantizando a evolución do proceso proxectual individual.</p> <p>Esta atención personalizada estenderase á docencia parcialmente compartida que en Proxectos 3 se levará a cabo cos profesores de Análise Arquitectónico 1, que se sumarán á tutela do grupo tanto de forma colectiva como individual.</p>

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Portafolios do alumno	A1 A9 A10 A13 A37 A38 A42 A43 A45 A48 B8 B9 B11 B12 B13 B14 B16 B18	<p>Constitúe a recopilación de datos que o alumno ten elaborado a partir das sesións teóricas e as reflexións persoais relativas ao proxecto arquitectónico: datos gráficos, imaxes, debuxos, referencias bibliográficas e apuntamentos vencellados a os lugares de traballo e ao desenvolvemento de cada un dos exercicios propostos.</p> <p>Esta metodoloxía será de obrigado cumprimento para a valoración do Obradoiro de Proxectos.</p>	10
Proba obxectiva	A1 A4 A10 A13 A38 A48 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14	<p>A proba obxectiva de primeira oportunidade será obligatoria para todo alumno.</p> <p>Esta consistirá no desenvolvemento na aula, dunha práctica que amose de xeito sintético as habilidades e competencias adquiridas polo alumno en torno a os temas tratados ao longo dos exercicios de curso.</p> <p>Non se admitirán ampliacións do traballo entre a primeira e a segunda oportunidade.</p> <p>A cualificación destas probas, tendo en conta que so se producirá no caso de teren presentado todos os traballos de curso na súa data e tendo completada a asistencia obligatoria debe acadar un mínimo de catro. En caso contrario no se superará a asignatura.</p> <p>A valoración final do curso se realizará de acordó aos seguintes porcentaxes: 80% correspondente ao Obradoiro (obradoiro +portafolio) 20% correspondente á proba obxectiva.</p>	0

Obradoiro	<p>A45 A43 A42 A40 A38 A37 A20 A19 A18 A16 A13 A10 A9 A7 A5 A4 A1 A47 A48 A52 B13 B12 B11 B10 B9 B8 B7 B6 B5 B4 B3 B2 B1 B14 B15 B16 B17 B18 B19 B20 B22 B23</p>	<p>Proxectos 3 impartirase no Obradoiro ao longo de aproximadamente 30 encontros, dos cales 15 son de docencia compartida. Calificarase a través dunha avaliación continua onde o alumno desenrolará un traballo constante, con resultados parciais que mostren unha progresión ascendente. É requisito imprescindible, ademais da calidade e a progresión ascendente do traballo de curso, teren entregados todo los exercicios nos prazos e forma indicados na materia e acreditar unha asistencia mínima, tanto ao obradoiro coma á docencia compartida, do 80% en cada unha delas.</p> <p>O traballo persoal do alumno calificarase a través de dous exercicios desenrolados durante o cadrimestre, realizados no Obradoiro.</p> <p>Terá a condición de non presentado o alumno que se atope nalgunha das seguintes circunstancias:</p> <ul style="list-style-type: none"> -non cumprir a asistencia esixida -entregar traballos carentes de contido propositivo e incompletos. <p>Non se permitirá completar ou modificar os traballos da materia carentes del desenvolvemento suficiente fora da data de entrega.</p>	90
-----------	--	---	----

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - ALEXANDER, Ch (). El lenguaje de patrones. Ed. G. Gili. - ARNHEIM, R. (). Arte y percepción visual. . Gustavo Gili - DE LLANO, P., (). Arquitectura popular en Galicia:Razón e construción. COAG - DESPLAZES, A. (). Construir la Arquitectura. - GAUSA, M., GUALLART, V., MÜLLER, W.M, (). Diccionario Metapolis de Arquitectura Avanzada. Barcelona, Actar - HERTZBERGER, H., (). Lessons for students in architecture. 010 Publishers - KANDINSKY, Wassily (). Cursos de la Bauhaus. Alianza Forma - KLEE, Paul (). Pedagogical sketchbook. N.Y., Praeger Pu - LENAGHAN, P. (Com.) (). Fotografías de Ruth Matilda anderson en Galicia. Fund. Caixa Galicia - McHARG, I., (). Design with nature. Doubleday - MONEO, Rafael (). Comentarios sobre los dibujos de 20 arquitectos actuales. ETSAB - MUNTAÑOLA Th., J. (). Arquitectura y contexto. eD upc - NORBERG-SCHULZ, Ch (). Espacio existencial-espacio arquitectónico. . Gustavo Gili - OTERO PEDRAYO, R., (). Paisaxe e cultura. Vigo, Ed. Galaxia - PALLASMA, J., (). Los ojos de la piel. La arquitectura y los sentidos. Barcelona, Gustavo Gili - ZEVI, Bruno (). Saber ver la arquitectura. Poseidón - ABALOS (). Iñaki. Naturaleza y arteificio
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Proxectos 2/630G01006
Análisis de Formas Arquitectónicas/630G01007
Física 1/630G01008
Construción 1/630G01010

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Análise Arquitectónico 1/630G01012

Xeometría da Forma Arquitectónica/630G01014

Historia da Arte/630G01015

Materias que continúan o temario

Proxectos 4/630G01016

Observacións

Condições

específicas relativas á mobilidade para alumnos saíntes e entrantes.

Dado que o curso de Proxectos 3 persigue unha avaliación continua para todos os alumnos inclusive aqueles que se atopen en mobilidade, saínte ou entrante, rexerán as mesmas condicións de avaliación para todo alumnado sen perxucio de que se preste atención específica ao alumnado entrante por causa lingüística ou diferenzas manifestas entre a escola de orixe e destino.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías